

TRANSPORDIAMET

Taustainfo ja faktid

Turvavarustus – kiiver

Kiiver on kohustuslik alla 16-aastastele, kuid soovituslik ka täiskasvanutele. Kiiver kaitseb ainult siis, kui see on kandjale paraja suurusega ja õigesti kinnitatud.

Kiivri kasutamisega on umbes viis aastat ning iga kukkumine vähendab selle kaitseomadusi. Kiivrit ostes tuleb jälgida CE EN1078 standardile vastava märgistuse olemasolu.

Kiivri kandmisel ei tohi peas olla paksu talvemütsi, nokamütsi ega kõrget soengut, näiteks hobusesaba, samuti ei sobi kasutada suuri juukseklambreid, sest need takistavad kiivri õiget paigaldamist ja vähendavad selle kaitsevõimet. Kiivri all võib kasutada ainult õhukesi peakatteid, näiteks torusalli või tuukrimütsi, mis tagavad kiivri turvalise ja mugava sobivuse.

Õigesti paigaldatud kiiver ei tohi peas loksuda ega vajuda silmadele või kuklasse. See peab olema kandjale paras – liiga väike või suur kiiver ei kaitse kukkumisel saadavate põrutuste eest.

Kiiver peab olema peas otse ja kinnitatud rihmadega.

Kiivri valem 2V1:

Tehniliselt korras jalgratas

Enne teele asumist tuleb veenduda, et jalgratas on tehniliselt korras. Jalgrattal peavad olema:

- töökorras pidurid;
- töökorras signaalkell;
- ees valge ja taga punane helkur;
- vähemalt ühe ratta mõlemal küljel kollane või valge helkur;
- pimedal ajal või halva nähtavuse korral sõites ees valge ja taga punane tuli.

Õige suurusega jalgratas

Jalgratas on paraja suurusega, kui sellel harkisjalu seistes on tallad maas ning ülemise raami (rattapulga) ja jalgevahe vahele jääb vähemalt paar sentimeetrit ruumi. Teine võimalus suurust kontrollida on seista jalgratta kõrval – jalgratas on sobiva suurusega, kui sadul jääb puusade kõrgusele.

Jalgratta hooldus

- Ratas tuleb hoida puhtana – liiv, pori ja sool kahjustavad rattadetaile.
- Regulaarselt tuleb kontrollida rehvide seisukorda ja vajaduse korral vahetada sisekumm.
- Enne uut hooaega tuleb puhastada ja õlitada ketti.

Keerulisemad hooldustööd on soovitatav jätta spetsialistile.

Liiklusreeglid

- Alates 8. eluaastast võib laps koos täiskasvanud saatjaga sõita sõiduteel. Nooremad lapsed tohivad sõita ainult kõnniteel, jalgratta- ja jalgteel (kergliiklusteel) ning õuealal.
- 10–15-aastastel on sõiduteel sõitmiseks kohustuslik [jalgratturi juhiluba](#).
- Alla 16-aastased peavad kandma kinnitatud jalgratturikiivrit.
- Alla 10-aastased tohivad sõita ainult kõnniteel, jalgratta- ja jalgteel või õuealal, kus nad on eraldatud kiiresti liikuvatest sõidukitest. Jalgrattur peab alati arvestama jalakäijatega.
- Kõnniteel tohivad sõita kõik alla 13-aastased jalgratturid ja kuni kaks neid saatvat täiskasvanut.

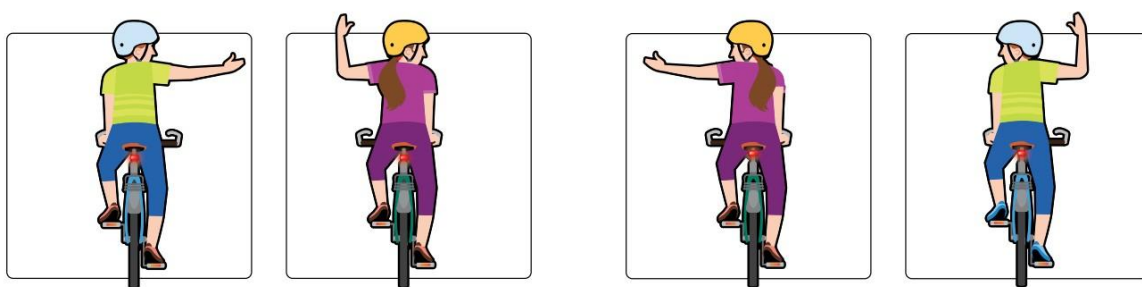
Ohutu liiklemine algab jalgratturi teadlikust ja viisakast käitumisest.

- Arvestab teiste liiklejatega ja annab jalakäijatele võimaluse ohutult mööduda.
- Ei ole ülekäigurajal sõites autojuhiga samas olukorras nagu jalakäija ega oma eesõigust (välja arvatud juhul, kui sõidukijuht lõpetab pööret).
- Liigub alati paremas teeservas nii sõites kui ka ratast käekõrval lükates ning hoiab teiste ratturitega piisavat pikivahet.
- Järgib liiklusmärke ja teekattemärgistust.
- Kannab alati jalgratturikiivrit.
- Vältib sõidu ajal tähelepanu hajutavaid tegevusi.

Käemärguanded

Jalgratturid annavad oma manöövritest märku käemärguannetega. Märguanne tuleb anda vähemalt kolm sekundit enne manöövri alustamist ja see võib lõppeda vahetult enne pööret, peatumist või sõidu alustamist.

- Parempööre: parem käsi sirgelt õlakõrgusel või vasak käsi küünarnukist üles kõverdatult.
- Vasak- ja tagasipööre: vasak käsi sirgelt õlakõrgusel või parem käsi küünarnukist üles kõverdatult.
- Peatumine: sõiduteepoolne käsi sirgelt paar korda üles-alla viibutatud.

PAREMALE
PÖÖRAMINE

VASAKULE JA TAGASI
PÖÖRAMINE

Sõidutee ületamine

Jalgrattaga sõiduteed ületades tuleb vähendada kiirust ja vajaduse korral peatuda (ka siis, kui ratturil on eesõigus). Enne tee ületamist tuleb veenduda, et lähenev sõiduk on ratturit märganud ja annab teed.

Sõidutee ületamiseks on mitu võimalust:

- Reguleeritud ristmikul on jalgratturil lubatud sõiduteed ületada roheline fooritulega, liikudes jalakäija kiirusel ja jälgides ümbritsevat liiklust. Rahvarohketel ristmikel on ohutum ületada sõidutee jalakäijana, ratas käekõrval.
- Reguleerimata ülekäigurajal peab jalgrattur arvestama, et rattaga sõites sõiduteed ületades ei ole tal teiste sõidukijuhtide suhtes eesõigust. Eesõiguse saamiseks tuleb tulla rattalt maha ning ületada sõidutee jalgsi, ratas käekõrval.
- Ülekäigukoha kaudu sõiduteed ületades tuleb oodata, kuni sõidukeid ei lähene, sest ülekäigukohas on sõiduteel (peateel) liikuvatel sõidukijuhtidel eesõigus.

Jalgrattaga saab raudteed ületada kahel viisil:

- Raudteeülesõidu kaudu, kus ületamist reguleerivad foor ja tõkkepuu – ületada tohib ainult siis, kui foor lubab ja tõkkepuu on avatud.
- Raudteeülekäigu kaudu, kus tuleb rattalt maha tulla ning ületada raudtee jalgsi, ratas käekõrval.

Kõigil juhtudel on kõige olulisem ohutus, tähelepanelikkus ja liiklusolukorra hindamine, mitte ainult liiklusmärkide järgimine või eesõigusele toetumine.

Lisamaterjalid

1. [Jalgratturina Eesti liikluses.pdf](#)
2. [Jalgratta, pisimopeedi või kergliikuriga liiklemine](#)
3. Video „Kiivri valimine“ <https://youtu.be/FvU4loNnIMs>

